

razstav na Dolenskem, govori tudi predsednika namestnik; — 4) o potrebi vpeljave priseženih mešetarjev pri prodaji kmetijskih pridelkov, govori gosp. baron Wampolt-Umstadski; — 5) o glivah kot vzrokih rastlinskih bolezin, govori podružnice tajnik g. prof. Drganc; — 6) o novem Burgovem plugu in kako dela poroča gosp. Jakob Mohora; — 7) o gnoju in njegovih obstojnih delih, poroča grajščinski upravnik gosp. Rück; — 8) obravnava še kakih drugih predlogov, ki jih družbeniki že pred začetkom zborovanja predsedniku naznanijo. — Ker ste 3. in 4. točka posebno važni, je želeli obilnega udeleštva pri tem zboru, ki bode ob 2. uri popoldne 4. aprila v risarski dvorani c. k. više realne gimnazije.

Podružnice družbe kmetijske odbor.

Iz Tuhinjske doline 25. sušca (*O pokončevanju zarubljenih zemljišč*) so nam „Novice“ v 9. listu grozen dogodek povedale. Enako morem tudi jaz iz Šmartinske fare naznaniti. Nek posestnik, kateremu c. k. sodnija Kamniška posestva ni še po očitni dražbi prodala — al zarubljeno in cenjeno je že bilo — prodal je pōd in hlev, v gozdu pa vsa mala drevesca od kraja do konca za prav majhen denar, kar je veliko več škode kakor vrednosti. Naj zato sl. odbor kmetijske družbe tudi ta dogodek v prevdarek vzeti blagovoli, da se silovito poškodovanje kmetijstva in gozdov ustavi z vso ostrojtjo, če ne, bo ta silovitost se širila kakor kuga po deželi. Naj nam za Božjo voljo sl. družba kmetijska na pomoč pride, da naše kmetijstvo reši pogina!

Iz Ljubljane. — Mestni volitveni boj je pri kraji. V obče rečeno, je rezultat volitev ta, da je národna stranka dobila enega odbornika več v mestni odbor; dozdej jih je imela 8, sedaj jih ima 9. V 3. razredu je národna stranka sijajno zmōgla; dr. Ahačič je dobil 160 glasov, Regali pa 159, memo Komarja in Matijana, ki sta dobila 89 in 90 glasov. Volitve 2. razreda se niso udeležili narodni meščani; tudi v 1. razredu so kandidatje nasprotne stranke dobili večino glasov in to iz mnogih vzrokov, katere razložiti prepučamo našemu „čenčarju“.

— (*Odbor družbe kmetijske*) je vpričo deželnega glavarja viteza dr. Kalteneggerja in pa zastopnika deželne vlade pl. Fladunga preteklo nedeljo imel sejo, v kateri so se obravnavale mnoge zadeve o državnih podporah, ki jih še za letošnje leto hoče sl. ministerstvo nakloniti družbi kmetijski. Prihodnjič poročamo kaj več o teh obravnavah.

— (*Nabiranje in oproščevanje vojaških novincev*) se bo vršilo: v Ljubljani za mesto 10. in 11. aprila, za okolico pa od 9. do 14. aprila; v Kamniku 17., 18. in 19. aprila; v Litiji 21., 23. in 24. aprila; v Krškem 27., 28. in 30. aprila, 1., 2. in 3. maja; v Novem mestu 5., 7., 8., 9., 11. in 12. maja; v Črnomlju 14., 15., 16. in 17. maja; v Kočevju 22., 23., 24., 25. in 26. maja; v Radolici od 16. do 19. aprila; v Kranji od 21. do 27. aprila; v Vipavi 14. in 15. maja; v Postojni 17., 18., 19., 22. in 23. maja; v Logatcu 25., 26., 28. in 29. maja.

— (*Glasbena Matica*) ima svoj občni zbor 4. aprila zvečer ob 6. uri v čitalnični dvorani. Po zborovanju je glasbena zabava v čitalnični restavraciji.

— Društvu sv. Vincenca je presvitli cesar iz lastne blagajnice daroval 200 gold.

— (*V ženski kaznilnici v Begunjah na Gorenškem*) je zdaj v zaporu okoli 180 žensk, katere oskrbuje 17 usmiljenih sester.

— (*V Srbijo*) je — tako je g. pl. Radics v starih listinah našel — leta 1717. koj, ko so Srbi Beligrad zopet v posest vzeli, vsak dan mnogo rodovin iz Krasa, Pivke in Vipave skozi Ljubljano potovalo tje in se ondi

naselilo (um sich daselbst häuslich niederzulassen). To je interesantna notica, ki kaže, da so Slovenci v starodavnih časih v veliko oži dotiki bili s Srbi kot danes.

— (*Slovensko gledišče*.) Velikonočni pondeljek bodo predstavljali znano dobro čarovno burko „Zapravljivec“ na korist marljivega komika gosp. Kajzelja. Igra in beneficijant zaslužita do vrha polno hišo.

— (*Čenče iz Ljubljane. 4. epistel*.) Volitveni šunder je tedaj potihnil in — tih teden je nastopil povsod. V 3. razredu, kjer voli národ, je propala nemčurska stranka tako sijajno, kakor je zmōgla v 2. razredu, to je, v razredu „birokratov“, kjer nam po sedanjem volilnem redu ni nikakoršnega upanja zmage; zadosti bi bilo tedaj, ko bil bi le en volilec prišel v pondeljek na „rotovž“, zmaga njih bila bi ravno tako enoglasna brez štrapacov. V 1. razredu so naši sicer propali, al kdo se bode zdaj še temu čudil, ki vé, da 1. razred — razred magnatov — obstoji iz zelo različnih faktorjev in da mnoge volivce tega razreda pritiska atmosfera sedanje sisteme, mnogo je pa tudi takih, ki se, kedar volitev ni, delajo za „narodnjake“ ali jih celo naši za „narodnjake“ imajo, pa se pri volitvah poskrijejo kakor „šurki“, kedar z lučjo prideš v kuhinjo. Vse to, zraven tega pa še to, da veliko hokus-pokusa kraljuje v imeniku volivcev, in da ves volilni red potrebuje od konca do kraja temeljite reforme: je vzrok, da imajo nasprotniki naši še večino v mestnem zboru. O agitacijah ne govorimo nič; bile so take, kakor vselej, in možje, ki celo leto ne zinejo slovenske besede v sejah mestnih, so pretekli teden cele plahte svojih vabil imeli v slovenskem jeziku pribite na vogalih mestnih. — Marsikaj bi še imel čenčati, na pr. o Uchatijevih topovih, katere so v Ljubljani bivajoči topničarji te dni dobili in po katere bi bili morali iti na kolodvor z vojaško godbo, kakor se spodobi takim stvarém, ki v vojski tako glasno govoré. Al pripeljali so jih v mesto tiho kakor mrliča. Zakaj? Po mestu se je govorilo, da se je to zgodilo po „višem“, od nekaterih oseb provzročenem ukazu. Morda so se nemčuji bali, da ne bi godba Hrvaškega polka godla kakih slovanskih, po katerih bi se ljudstvo tako navdušilo, da bi nove topove kar nabasalo in jih obrnilo proti „Turkom“ tukajšnjim in Carigradskim. Strah je res smešna reč.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Sklicani so deželni zbori, samo Dalmatinski in Gališki ne; vsi drugi na 5. dan aprila, Česki in Tirolski na 9., Bukovinski pa na 11. dan aprila. Da Dalmatinski in Gališki nista, o tem leži politiški moment: Dalmatinski zato ne, da ne bi poslal cesarju adrese, ki bi zahtevala zedinjenje s Hrvatsko, kar bi Magjare razdražilo, — Gališki zato ne, da ne bi vičnil kake demonstracije proti Rusiji, ker prijateljstvo med Avstrijo in Rusijo visí na tanki nitki.

— Iz obravnav Dunajskega državnega zbora poročati imamo sledeče: Prošnja, katero so občine Srednjavas, Bohinjska Bistrica, Gorje in Grad izročile zbornici poslancev, ki gre na to, da bi se §. 10 gozdne postave od 3. grudnia 1852. leta predrugačil in da bi jim vlada na pomoč bila o pašnih servitutnih zadevah, se je v 246. seji ministerstvu izročila v temeljito pretehtovanje; ravno v tej seji je bila prošnja Antona Kogovškega, mlinarja v Idriji, naj se po cesarskem splavu lesa narejena škoda povrne, je bila ministerstvu kmetijstva v pretehtanje priporočana; v 247. seji je poslanec gosp. Pfeifer s 23 družniki do finančnega ministerstva stavil interpelacijo zaradi neusmilje-

nega iztirjevanja davkov na Dolenskem; v tej interpelaciji je navedel strašanske prikazni, da je bilo na 1130 gold. cenjeno posestvo pri eksekutivni dražbi, ukazani po davkarji Kostanjeviški, za 2 gold. prodano.

— Gotovo je, da se državni zbor zopet začne 23. dne aprila.

— Gledé na to, koliko silno veliko stroškov prihaja kmetom, če se pri eksekutivnih dražbah zemljišč zaradi zaostalih cesarskih davkov notarji rabijo za sodniške komisarje namesti c. kr. sodniških uradnikov, kakor je nekdanje bilo, je dr. Vošnjak z mnogimi družniki stavil do ministerstva pravosodja interpelacijo: ali ga ni volja odvrniti nadloge, katere po notarjih zadevajo zarubljene posestnike. Omenjen je v tej interpelaciji dogodek iz Brežic na spodnjem Štajarskem, ko je ondašnji notar, ki je 23. junija 1876. leta pri cenitvi dveh posestev si prislužil 65 gold. 78 kr., davkovski dolgov obeh teh zemljišč pa so znašali 69 gold. 80 kr.

— Naj tudi „Novice“ v svojih listinah hranijo spomin na 70. rojstni dan moža, ki ima za knjigarstvo Avstrijskih pisateljev v različnih razdelkih, posebno zato velike zasluge, ker je pisatelje oprostil težinj, da so prejšnji čas morali knjige na svoje stroške na svetlo dajati ali jih pa pošiljati knjigarjem zunaj Avstrije — in ta mož je gosp. pl. Viljem Braumüller, tukajšnji c. kr. dvorni knjigar, v čegar zalogi, počenši od leta 1840., je prišlo 1004 del v 1340 zvezkih na svetlo. Večina po njem izdanih knjig spada v zdravilstvo (246), katol. bogoslovje (106), zgodovino (93), pravoznanstvo (80), kmetijstvo in gozdarstvo (80) itd. Njegova lična zaloga odlikovala se je na vseh svetovnih izložbah in je neutrudljivemu knjigarju pripela 20 častnih redov na prsi. 19. dne t. m. je Braumüller obhajal svoj 70. rojstni dan in dvorni knjigotiskár Karol Fromme, dobroznani prvak o izdavanju različnih koledarjev, je iznenadil z elegantnim koledarjem „Jubelkalender Braumüller's“, ki ga je njemu na čast izdal. Med drugo stvarino obsega ta koledar tudi imenik vseh pisateljev, katerih dela so v Braumüllerjevi zalogi na svetlo prišla, med katerimi iz Kranjskega nahajamo sledeča: dr. Jan. Bleiweisa, ranjcega dvornega svetnika Dolinarja, L. Germanika, ranjcega Anastazija Grüna, ranjcega dr. Kluna, P. pl. Radics-a, dr. Švanda, Aleks. Zupana, dr. Valente in dr. Jož. Čizmana.

Iz Tirolov. — V volitvah za deželni zbor v kmečkih občinah 21. dne t. m. je sijajno zmagala stranka konservativnih (pravih) Tirolcev, in le en italijanissimo je izvoljen; — izid volitev v mestih ni še po vse znan; to pa se že vé, da je zmoglo več liberalcev.

Ogersko. — Tisza ima tedaj zopet vladno krmilo v svojih rokah. Turčansko-sv. Martinske „Narodne Noviny“ pretresajo pregreške Tiszinega vladanja, ki je dežele Ogerske krone na vsako stran pritiral do propada. Tisza — pravijo „Nar. Nov.“ — nikoli ni imel nikakoršnega programa, in zdaj, ko je vse svoje pušice postrelil zoper „panslaviste“, ne vé si pomagati dalje; škoda, da ni še kake „Matice slovenske“, da bi jo razpodil. Vse je zatrl, kar ni bilo po volji njegovi, in zdaj stoji na razvalinah svoje „energije“. Osem let je stal v vrsti opozicije in si toliko slave pridobil, da ga je Andrassy posadil vladi na čelo; zdaj, ko je dosegel, po čemur je hrepenel, je v 2 letih sam si pokopal dobro ime, ki ga je imel po deželi. Sic transit gloria mundi!

— S cesarjevim dopisom od 16. dne t. m. je bila druga sesija 31. avgusta 1875. sklicanega zbora Ogerskega sklenjena, in tretja serija na 19. dne t. m. zopet sklicana.

Iz Rima. — Sv. oče je zelo nevarno zbolel; oslabil je tako, da se je bati smrti. Po „N. fr. Presse“, ki že komaj čaka, da bi papež umrl, prenarejajo že dvorane ranjkega kardinala Antonelli-a za instalacijo konklava, kjer se bode novi papež volil.

Novice iz Turškega in o Turških zadevah. Na političnem obnebj preti nevihta, kratka pijanost po sklepu miru se je naglo razkadila pred tem, kar se zdaj godi. Tudi za Avstrijo bliža se ura odločenja: na katero stran se bo obrnila. Ignatiev je že na Dunaji, kamor je prišel iz Angleškega. V Londonu so sestavljali neki „protokol“, ki je pa tako prazno delo, kakor vse ono, kar so do zdaj počeli Evropski diplomati, ker se Rusija odločno brani, da bi se med pogoje vpisalo tudi to, da Rusija zopet razoroži svoje armade. Rusija namreč ni zadovoljna, kakor Angleška, s tem, da bi se Turčiji le priporočilo, naj uvede ustanovne reforme po svojih deželah, ampak zahteva gotovo poročstvo, da se bodo te reforme res izpeljale. Tacega poročstva jej pa nihče, tudi Turčija sama ne more dati, zato ne bo odložila orožja; to se dá sklepati že tudi iz tega, ker skoro iz vseh pokrajin se čete odpravljajo proti Prutu. — Kaj ima Ignatiev opraviti na Dunaji, je očitno: zvezo Avstrije z Rusijo za trdno skleniti. Že prej se je govorilo, da ima Andrassy biti posredovalec med Angleško in Rusijo. Kako se ima pri tem obnašati, je razvidno iz sledečih besedi presvitlega cesarja do Andrassy-a, ki jih „Agram. Presse“ poroča, kakor trdi, iz zanesljivih virov: „Ljubi Andrassy! Storite, kar koli hočete; al v vojsko z Rusijo ne boste me zapletli; že enkrat sem imel nadlog dosti s tem in nočem jih nič več imeti.“ To je za Andrassyu dovolj jasno vodilo.

Pogodovanje o miru med pooblaščenici Črnogorskimi in Turško vlado se je po poročilih iz Carigrada — razdrlo brez uspeha, ker Turčija noče nič primakniti, čeravno je Črnagora precej odjenjala; le v to je dovolil knez Nikola, da se premirje podaljša do 13. aprila.

V Bosni je zopet poknila ustaja, bilo je že več prask. Tudi v Carigradu močno vre. Telegrami poročajo, da je prorokov namestnik, šajh-ul-islam, naznanil sultanu, da hočejo ulemi (Turški duhovniki) po mošejah (cerkvah) ustaviti molitev za-nj, kar po koranu pomeni toliko, kakor da je odstavljen. Več poslancev Turškega državnega zbora, ki zdaj zboruje, namerava staviti do vlade interpelacijo o tem, zakaj je moral Mithad paša iti v prognanstvo. To kaže hudo nezadovoljnost s sedanjo vlado.

Ruski listi so zelo hudi na Angleško, trdijo namreč, da Angleški vladi že skonca ni bilo mar za družega, kakor Rusijo spraviti v take zadrege, da more le sramotno umakniti se, ali pa vojsko pričeti. Da se tedaj niso izpolnili miroljubni Ruski nameni, temu je edino Angleška kriva. — Na Dunaji se bo Ignatiev le 3 dni mudil; za gotovo se sliši, da ob istem času, ko bodo Ruske armade prestopile reko Prut, bodo tudi Avstrijske čete marširale v Bosno.

Žitna cena

v Ljubljani 24. marca 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 11 fl. — — banaška 10 fl. 94. — turšice 6 fl. 80. soršice 6 fl. 77. — rži 6 fl. 40. — ječmena 4 fl. 70. — prosa 4 fl. 70. — ajde 5 fl. 95. — ovsa 3 fl. 4. — Krompir 4 fl. 90 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 23. februarija.

Unirani državni dolg 64 fl. 30 kr. Ažijo srebra 1 fl. 30 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 25 kr. Napolendori 9 fl. 83 kr.